

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 574/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Navrat & Partners, s.r.o., Žilinská 1, Bratislava, proti jednoznačne neidentifikovaným „postupom príslušníkov väzenskej a justičnej stráže ako aj postupom vedenia ústavov a dozorujúcej prokuratúry“ takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 8 a čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednoznačne neidentifikovaným „postupom príslušníkov väzenskej a justičnej stráže ako aj postupom vedenia ústavov a dozorujúcej prokuratúry“. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že „príslušníkom väzenskej a justičnej stráže sa prikazuje zdržať sa vykonávania osobných ponižujúcich prehliadok až do času pokiaľ štát nestanoví v zákone konkrétny zoznam bezpečnostných ohrození, kedy je možné ponižujúce prehliadky vykonávať“. Sťažovateľ taktiež žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie 850 eur „za každú ponižujúcu prehliadku“.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je od roku 2019 vo výkone trestu odňatia slobody, v rámci ktorého je podrobovaný dôkladným osobným prehliadkam. Podaním z 9. júla 2024 adresovaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ktoré bolo následne postúpené na vybavenie Okresnej prokuratúre Trnava, pozn.) sťažovateľ namietal nezákonnosť dôkladných osobných prehliadok, ktorým je od roku 2019 vo výkone trestu odňatia slobody podrobovaný. Okresná prokuratúra toto podanie sťažovateľa vybavila prípisom sp. zn. 3 Pn 140/24/2207 z 22. augusta 2024, v rámci ktorého dospela k záveru, že sťažovateľovo podanie je nedôvodné, nemajúce relevanciu vo vzťahu k prijatiu akýchkoľvek opatrení na nápravu, resp. neopakovaniu

sa podobných situácií, keďže podľa názoru okresnej prokuratúry nemožno konštatovať, že by Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov porušil akékoľvek záväzné právne predpisy, resp. interné predpisy pri vykonávaní dôkladných osobných prehliadok.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom v zásade opakuje argumentáciu uvedenú vo svojom podaní z 9. júla 2024, v zmysle ktorej dôkladné osobné prehliadky, ktorým je vo výkone trestu odňatia slobody podrobovaný od roku 2019, sú nezákonné a porušujú ním označené práva.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

6. Ústavný súd v prvom rade vo vzťahu k samotnému petitu ústavnej sťažnosti konštatuje, že ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

7. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu.

8. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť v predloženom znení, t. j. namietajúcu v jej petite bližšie neidentifikovaný postup „*príslušníkov väzenskej a justičnej stráže*“, ako aj postupy „*vedenia ústavov a dozorujúcej prokuratúry*“, nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť – predovšetkým nie sú jednoznačne (t. j. miestom a časom, resp. spisovou značkou) identifikované sťažovateľom namietané postupy, ktorými mali byť porušené označené práva sťažovateľa (II. ÚS 400/2023, II. ÚS 242/2024).

9. Vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napádanému postupu „*príslušníkov väzenskej a justičnej stráže*“ ústavný súd zároveň konštatuje, že toto označenie porušovateľa je taktiež zmätočné a nereflektujúce relevantnú právnu úpravu, keďže z § 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov vyplýva, že samotný Zbor väzenskej a justičnej stráže nemá právnu subjektivitu, ale že ho organizačne tvorí generálne riaditeľstvo a jednotlivé ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených, ktoré zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

10. Možno preto uzavrieť, že sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia.

11. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 433/2021, II. ÚS 99/2022, II. ÚS 131/2023).

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napádanému postupu „*dozorujúcej prokuratúry*“ pre úplnosť poukazuje na ustanovenia zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktoré upravujú spôsob vybavovania podnetov príslušnými orgánmi prokuratúry. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor. Podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

14. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd uvádza, že podľa jeho stabilizovanej judikatúry sú účinným prostriedkom na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov sťažovateľa v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, resp. opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 387/2018, II. ÚS 193/2024). Podnet (opakovaný podnet, ďalší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

15. V tejto súvislosti možno vo vzťahu k prípisu okresnej prokuratúry sp. zn. 3 Pn 140/24/2207 z 22. augusta 2024 konštatovať, že z obsahu ústavnej sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľ proti tomuto prípisu podal opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre. Ústavný súd pritom už opakovane konštatoval, že vynechanie opakovaného podnetu, resp. ďalšieho opakovaného podnetu ako právnych prostriedkov nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním ústavnej sťažnosti, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. II. ÚS 138/2013, II. ÚS 127/2023).

16. Z uvedeného tak vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytoval sťažovateľovi aj ďalšie prostriedky nápravy – opakovaný podnet, resp. ďalší opakovaný podnet, ktorými sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti prípisu okresnej prokuratúry z 22. augusta 2024.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu